

§ 827

V 27.9.2017, Valtuutettu Maria Ohisalon aloite Kaikukortin käyttöön ottamisesta Helsingissä

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohisalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa.

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Maria Ohisalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Maria Ohisalo ja 55 muuta valtuutettua esittävät, että Helsingissä otetaan käyttöön pienituloisille tarkoitettu kortti, joka oikeuttaa sisäänpääsyyn esimerkiksi museoihin, ja teattereihin ja konsertteihin. Tällainen Kaikukortti on käytössä Espoossa ja Kainuussa, ja kokemukset ovat hyvät. Kortti on tarkoitettu yli 16-vuotiaille pienituloisille, ja siihen sisältyy mahdollisuus ottaa mukaan alle 16-vuotiaita lapsia. Esimerkiksi Espoon Kaikukortti-verkostossa on mukana yhteensä 27 kohdetta ja suurin osa niiden tarjonnasta. Aloitteessa todetaan, että Kaikukortti on helposti toteutettava ja konkreettinen keino toteuttaa sosiaalista kuntoutusta, edistää sosiaali- ja terveystoimen ja kulttuuripuolen rakenteellista yhteistyötä ja ennen kaikkea edistää kulttuuripalvelujen yhdenvertaisuutta ja tuoda uusia yleisöjä kulttuuritarjonnan piiriin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa aloitteesta saatuihin lausuntoihin, joita ovat antaneet suomenkielisen työväenopiston johtokunta, kaupunginorkesterin johtokunta, sosiaali- ja terveyslautakunta, kulttuuri- ja kirjastolautakunta, taidemuseon johtokunta ja ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta. Kaikissa lausunnoissa pidetään aloitteessa esitettyjä tavoitteita tärkeinä. Kuten kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunnossa todetaan, Helsingin kaupungin kulttuuriorganisaatioiden toiminnassa painotetaan vahvasti kulttuurin saatavuutta sekä saavutettavuutta. Esimerkkinä on mainittu Helsingin kulttuurikeskuksen järjestämä kulttuurikaveritoiminta, jossa vapaaehtoiset lähtevät avuksi ja tueksi kulttuuritapahtumiin. Vapaaehtoisen apu on maksutonta, ja mukana olevien 27 kulttuuritoimijan pääsylipun hinta asiakkaalle on korkeintaan 5 euroa. Mukana toiminnassa on kaupungin toimijoiden lisäksi lukuisia yksityisiä, kansallisia ja vapaan taidekentän kulttuuriorganisaatioita.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan ja kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunnoissa viitataan mahdolliseen maakuntauudistukseen, joka vaikuttaa osaltaan kortin käyttöönottoon ja toteuttamisen tapaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnossa todetaan mm., että mahdollisen sote-uudistuksen jälkeen kuntien vastuulle jäisivät muun muassa kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen palvelut. Uudistuksen jälkeen erityisen tärkeä yhteistyöalue olisi terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, josta päävastuu jää kunnalle. Lausunnossa kannatetaan aloitetta, ja arvioidaan, että pienituloisten mahdollisuudet kulttuurin harrastamiseen lisääntyisivät Kaikukortin avulla. Sosiaali- ja terveystoimisto voisi jakaa Kaikukortteja sovituisissa toimipisteissä.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan arvion mukaan kortin käytön organisointi, viestintä sekä käytön seuranta ja raportointi vaatisivat vähintään yhden henkilötyövuoden suuruisen panostuksen. Kulttuuritoimi on valmis antamaan tukea ja asiantuntemusta käytettäväksi korttihankkeeseen, mutta ei katso olevansa tämän tyyppisen rakenteen ensisijainen organisaattori.

Muut lausunnon antajat eivät ole suoraan ottaneet kantaa Kaikukortin organisointiin. Taidemuseon johtokunta pitää selkeänä sitä, että palvelun tarjoaja ei ota kantaa kortin myöntämiseen. Kortin käyttöönotto ei näyttäisi tuovan palvelun tuottajille mitään merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Työväenopisto viittaa kuitenkin nykyisiin alennuskäytäntöihin, joiden vuoksi kortin käyttöönotto saattaa olla hankalaa.

11.09.2017

Kaupunginhallitus pitää Kaikukortin tavoitteita kannatettavina. Kaikukortti vaikuttaa välineenä toimivalta eikä siitä aiheudu palveluntuottajille merkittäviä kustannuksia. Kortin käyttöönotto ja organisointi vaativat kuitenkin omat resurssinsa. Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalta on lausuntokierroksen jälkeen ilmoitettu, että toimialalla on käynnistetty selvitys, jossa tarkastellaan maksuttomia palveluita ja eri asiakasryhmien saamia alennuksia kokonaisuutena. Samalla tarkastellaan sitä, tulisiko toimialalla määritellä alennuksia yhteisen asiakkuuden perusteella, toimialatasoisesti. Tämän selvityksen antaman tietopohjan perusteella voidaan arvioida myös Kaikukortin käyttöön ottamista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Maria Ohisalon aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Suomenkielisen työväenopiston jk 16.05.2017 § 27

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Lausunto

Helsingin suomenkielisen työväenopiston johtokunta antoi seuraavan lausunnon Kaikukortti-aloitteesta: Työväenopiston johtokunta näkee Kaikukortin myönteisenä, mutta toimialahallinnon muutosvaiheen ja myös erilaisten omien kurssimaksualennustensa vuoksi tässä vaiheessa hankalasti käyttöön otettavaksi. Johtokunta ehdottaa Helsingin kaupungin toimialojen yhteistyötä valmistelemaan Kaikukortin käyttöönottoa Helsingissä.

Esittelijä

rehtori
Taina Hannele Saarinen

Lisätiedot

Taina Hannele Saarinen, rehtori, puhelin: 310 88501

11.09.2017

Asia/38

taina.h.saarinen(a)hel.fi

Kaupunginorkesterin johtokunta 08.05.2017 § 7

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunginorkesterin johtokunta antoi seuraavan lausunnon:

Kaupunginorkesterin johtokunta pitää tavoitetta lähtökohtaisesti kannattavana.

Kaikukortti on tarkoitettu Kaikukortti-verkostoissa mukana olevien sosiaali- ja terveysalan toimijoiden asiakkaille, jotka ovat tiukassa rahatilanteessa, eivätkä voi siitä syystä hankkia pääsylippuja tai kurssipaikkoja. Kaikukortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja esimerkiksi festivaaleille, konsertteihin, tanssiesityksiin tai teatteriin. Kortilla voi hankkia maksutta myös kansalaisopiston kurssipaikkoja.

Kaikukortin tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta ja kulttuurin saavutettavuutta.

Tavoitteena on edistää pienituloisten nuorten, aikuisten ja perheiden mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä. Tavoitteena on parantaa pienituloisten henkilöiden elämänlaatua, terveyttä ja osallisuutta yhteiskuntaan.

Espoo ja Kainuu ovat onnistuneen Kaikukorttikokeilun jälkeen ottaneet Kaikukortin pysyväksi osaksi sosiaali- ja terveysalan palveluita. Espoon ja Kainuun mallien rohkaisemana Helsingin kaupunginorkesterin johtokunta suhtautuu myönteisesti Kaikukortin käyttöönottoon Helsingissä. Kaikukortti-toiminta luo uusia yhteistyön muotoja kulttuuri-, sosiaali- ja terveysalan toimijoiden välille ja tuo uusia yleisöjä kulttuuritarjonnan piiriin.

Kaikukortti edistää sosiaali-, terveys- ja kulttuuripuolen rakenteellista yhteistyötä ja tukee sosiaalista kuntoutusta.

Helsingin kaupunginorkesterilla on tekninen valmius Kaikukortti-ohjelmaan syyskaudesta 2017 alkaen.

Esittelijä

Intendentti
Gita Kadambi

Lisätiedot

Virpi Tahvanainen, Viestintäsuunnittelija, puhelin: 310 22710

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

11.09.2017

virpi.tahvanainen(a)hel.fi
Gita Kadambi, Intendentti, puhelin: 310 22701
gita.kadambi(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 02.05.2017 § 124

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Maria Ohisalon ym. Kaikukortin käyttöönottoa koskevasta valtuustoa-
loitteesta oman toimialan näkökulmasta:

”Kulttuuri ja taide ovat tärkeitä terveyden, hyvinvoinnin sekä sosiaalisten suhteiden ylläpitämisessä. Terveystieteiden kuntia velvoitetaan edistämään kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä kaventamaan terveyseroja. Sosiaalihuoltolain tarkoituksena on edistää ja ylläpitää hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta. Kunta on velvoitettu järjestämään sosiaalipalveluita, joilla ehkäistään sosiaalista syrjäytymistä, edistetään osallisuutta ja vahvistetaan toimintakykyä. Näitä Helsingin kaupunki toteuttaa jo tällä hetkellä.

Helsingissä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, erojen kaventaminen ja osallisuuden vahvistaminen ovat osana kaupungin strategiaohjelmaa ja sosiaali- ja terveysviraston strategiaosuutta. Sosiaali- ja terveystoimen ja kulttuuritoimen välillä on tehty yhteistyötä väestön kulttuurin ja taiteen kokemisen edistämiseksi muun muassa kulttuurikaveritoiminnan kautta. Kulttuurikaverin seurassa pääsee määriteltyihin kulttuurikohteisiin ilmaiseksi tai alennettuun hintaan. Helsingin kaupunki on mukana kansallisessa ikääntyneille kohdennetussa hankkeessa, jonka tavoitteena on edistää taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksia.

Espoossa Kaikukortti on ollut pilotoitavana vuonna 2015 ja hyvien käytökokemusten myötä se on otettu vakituisen käyttöön. Korttia jakavat Espoossa useat sosiaali- ja terveysalan toimijat kuten kaupungin aikuissosiaalityö, maahanmuuttajapalvelut, talous- ja velkaneuvonta, työllisyyspalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä vammaispalvelut.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät maakunnan järjestettäväksi vuonna 2019, mikäli hallituksen esitys sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista hyväksytään eduskunnassa. Kuntien vastuulle jäisivät muun muassa kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen palvelut. Erityisen tärkeä yhteistyöalue on terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, jossa päävastuu jää kunnalle.

Aloitteessa ehdotettiin Kaikukortin käyttöönottamista Helsingissä. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta toteaa, että aloite kulttuurimahdollisuuksien lisäämisestä pienituloisille Kaikukortin avulla on kannatettava. Sosiaali- ja terveystoimiala voi jakaa Kaikukortteja sovituissa toimipisteissä, mikäli Helsinki tekee Kaikukortin käyttöönottamisesta myönteisen päätöksen. Lisäksi sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta toteaa, että lähellä sosiaali ja terveydenhuollon kansallista uudistamista Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala ei voi ottaa kortista organisointi-, hallinnointi- tai rahoitusvastuuta. Sosiaali- ja terveystoimiala voi kuitenkin antaa suunnitteluvaiheessa sisällöllistä oman alan asiantuntemusta yhteiseen kehittämistyöhön.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen näkökulmasta on tärkeää kehittää toimintaa, jolla voidaan parantaa haavoittuvien väestöryhmien kulttuuripalvelujen saatavuutta. Kaikukortti voidaan nähdä pienituloisten kuntalaisten terveyden edistämistä, hyvinvointia ja osallisuutta tukevana. Erilaisten kulttuuriharrastusten parissa ihmiset tekevät itselleen mielekkäitä asioita yhdessä toisten kanssa ja voivat kokea yhteenkuuluvuutta, hyväksyttynä ja pidettynä olemista. Sosiaalisen aktiivisuuden ja osallisuuden tukeminen ovat yksi keskeinen osa kuntalaisten terveyttä edistävää toimintaa. Kulttuurin tai taiteen harrastamisella ja seuraamisella on useissa tutkimuksissa todettu olevan positiivisia terveys- ja hyvinvointivaikutuksia."

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tarja Saarinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 48248
tarja.saarinen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 18.04.2017 § 34

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kaikukortin tavoitteena on parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien henkilöiden ja perheiden mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään tarjoamalla mahdollisuus hankkia maksuttomia pääsylippuja kulttuuritapahtumiin. Tavoitteena on myös edistää pienituloisten henkilöiden ja perheiden elämänlaatua, terveyttä ja osallisuutta.

11.09.2017

Valtuutetut ovat kiinnittäneen huomioita tärkeään asiaan. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta pitää tärkeänä, että kulttuuri ja taide ovat tasapuolisesti kaikkien kaupunkilaisten ulottuvilla. Sekä kunnalla että valtiolla on jaettu vastuu tavoitteen toteutumisesta. Yleisen saavutettavuuden periaatteeseen sisältyy myös se, että matalatuloisilla henkilöillä on oltava tasavertainen mahdollisuus osallistua kulttuuritoimintaan.

Helsingin kaupungin kulttuuriorganisaatioiden toiminnassa painotetaan vahvasti kulttuurin saatavuutta sekä saavutettavuutta. Kulttuuritarjonnan suunnittelussa tulee edistää kaikkien kaupunkilaisten mahdollisuuksia saada kulttuuripalveluita ja käyttää niitä mahdollisimman helposti.

Helsingin kulttuurikeskuksen järjestämässä kulttuurikaveritoiminnassa, jossa kaupungin kouluttamat vapaaehtoiset lähtevät avuksi ja tueksi kulttuuritapahtumiin, on otettu huomioon fyysinen, sosiaalinen sekä taloudellinen saavutettavuus. Vapaaehtoisten apu on maksutonta ja mukana olevien 27 kulttuuritoimijan pääsylipun hinta asiakkaalle on korkeimmillaan 5 euroa. Mukana toiminnassa on kaupungin omien kulttuuripalveluiden lisäksi lukuisia yksityisiä, kansallisia sekä vapaan taidekentän kulttuuriorganisaatioita. Kaikukortti tukisi ja vahvistaisi entisestään olemassa olevaa linjaa.

Espoo on toteuttanut kaikukorttimallin, joka muuttujat muuttuen edellyttäisi Helsingissä minimissään yhden päätoimisen henkilötyövuoden työpanoksen osoittamista kaikukortin kokonaisorganisoimiseen, viestintään ja käytön raportointiin ja seurantaan. Mikäli sosiaali- ja terveystieteillä ei ole tässä kokonaisuudessa roolia, ei kulttuurin toimialalla ole suoraan osoittaa tällaisen hankkeen organisoimiseen tarvittavaa henkilöresurssia siirryttäessä toimialamalliin.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta katsoo, että kortin toteuttamisen tulisi olla ensisijaisesti sosiaali- ja terveystieteiden rakenteellisten järjestelyjen yhteydessä. Kulttuuritoimi on valmis tukemaan ja antamaan asiantuntemustaan, mikäli Helsingissä päätettäisiin toteuttaa korttitoiminta. Kulttuuritoimi ei kuitenkaan katso olevansa tämän tyyppisen rakenteen toteuttamisen ensisijainen organisaattori. Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus kulttuuripalveluissa tulisi kuitenkin olla kaikkien kulttuuritoimijoiden toiminnassa tärkeällä sijalla.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Anna-Riikka Vuori, projektisihteeri, puhelin: 310 37941
annariikka.vuori(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

11.09.2017

Taidemuseon johtokunta 11.04.2017 § 19

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Lausunto

Taidemuseon johtokunta antoi seuraavan lausunnon:

Taidemuseon johtokunnalta on pyydetty lausunto valtuustoaloitteesta koskien Kaikukortin käyttöönottoa. Aloitteen mukaan Kaikukortilla luotaisiin mahdollisuuksia pienituloisille kulttuurin käyttöön.

Taidemuseo pitää kulttuurin ja taiteen taloudellista saavutettavuutta tärkeänä. Taidemuseossa sitä toteutetaan seuraavasti: Sisäänpääsy HAMIin, sen tapahtumat ja palvelut ovat ilmaisia kaikille alle 18-vuotiaille. Osaan HAMin tiloista Tennispalatsissa on aina ilmainen sisäänpääsy. Kerran kuussa sisäänpääsy on ilmainen kolmen viimeisen aukiolo-tunnin ajan. Ilmaispäiviä ovat myös mm. Kansainvälinen museopäivä 18.5. ja Helsinki-päivä 12.6.

Ilmaiseen sisäänpääsyyn ovat oikeutettuja lisäksi kulttuurikaveritoiminnan piiriin hakeutuneet ihmiset sekä kulttuurikaverit, turvapaikanhakijaryhmät, koululuokat opettajineen, vammaisten avustajat ja sotaveteraanit. Lisäksi taidemuseon hallinnoima Helsingin julkinen taide on kaikkien vapaasti koettavissa kaupunkitilassa.

Taidemuseo suhtautuu Kaikukortin käyttöönottoon Helsingissä myönteisesti, eikä näe, että kortin käyttöönotolla olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia taidemuseolle. Palvelun toteuttaja ei ota kantaa kortin myöntämiseen, mikä vaikuttaa käytäntönä selkeältä. Mikäli kortti halutaan ottaa käyttöön, tulisi kuitenkin uudella Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla tehdä asiasta päätös, yhtenäinen linjaus sekä laatia ohjeistus.

Lausunto kaupunginkanslialle.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Maija Tanninen-Mattila

Lisätiedot

Taru Tappola, intendentti, yleisötyö, puhelin: 310 87077
taru.tappola(a)hel.fi

Direktionen för svenska arbetarinstitutet 23.03.2017 § 20

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Utlåtande

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

11.09.2017

Direktionen för Helsingfors arbis beslutade ge följande utlåtande: Direktionen för Helsingfors arbis förhåller sig positivt till att ta i bruk det s.k. Ekokortet/Kaikukortti. Arbis vision är att vara ett arbis för alla. Därför hålls kursavgifterna på en moderat nivå. Dessutom beviljas arbetslösa och personer med väldigt låga inkomster nedsatt kursavgift. Det oaktat kan kursavgiften för många vara ett hinder. Införandet av Ekokortet skulle kunna ge de här invånarna en reell möjlighet att aktivt delta i Arbis kursverksamhet, vilket skulle stödja deras välmående. Kortet skulle gälla för alla kurser utom för kurser i matlagning och i vattengymnastik, där det ingår en materialavgift i priset.

Föredragande

Rektor
Moa Thors

Upplysningar

Pamela Granskog, biträdande rektor
pamela.granskog(a)arbis.hel.fi